

Tưởng Năng Tiến – Lời Qua Tiếng Lại

Xuân Diệu, Xuân Sanh, Xuân Tóc Đỏ/ Báo Tường, Báo Liếp, Báo Nhân Dân

Lời Thưa Đầu: Tôi cùng vài đồng nghiệp - Phạm Trần, Ngô Nhân Dụng, Kami, Bùi Thanh Hiếu ... – bị Báo Nhân Dân hài tội (“xuyên tạc, vu cáo, vu khống, dựng chuyện ... làm xói mòn niềm tin vào Đảng, Nhà nước Việt Nam) nên đêm rồi sợ tới mất ngủ luôn. Nằm suy nghĩ mãi tôi mới nhớ ra là mình có một bài viết cũ – trên trang talawas – lỡ ghi lại vài ba sự kiện về báo này, cùng với những lời bình hết sức vô tư và khách quan, chứ không hề “dựng chuyện” hay “vu cáo” gì (ai) ráo trội.

Xin phép được ghi lại trên diễn đàn này để rộng đường dư luận, cùng với hy vọng sẽ được công luận minh oan.

Tờ Nhân Dân tự giới thiệu như sau :

“Báo Nhân Dân, Cơ quan Trung ương của Đảng Cộng sản Việt Nam, Tiếng nói của Đảng, Nhà nước và nhân dân Việt Nam, ra số đầu ngày 11-3-1951 tại Chiến khu Việt Bắc trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp.

Báo Nhân Dân kế tục truyền thống báo Thanh Niên do Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập ngày 21-6-1925 và các báo Tranh Đấu, Dân Chúng, Cờ Giải Phóng, Sự Thật.

Hiện nay, báo Nhân Dân có 5 ấn phẩm (sic) gồm: Nhân Dân hằng ngày, Nhân Dân cuối tuần, Nhân Dân hằng tháng, Nhân Dân điện tử tiếng Việt, Nhân Dân điện tử tiếng Anh.

Báo Nhân Dân hằng ngày có số phát hành khoảng 220.000 nghìn bản/ngày.

Báo Nhân Dân cuối tuần 16 trang ra hằng tuần khoảng 110.000 bản/kỳ. Báo Nhân Dân cuối tuần in tại Hà Nội, chuyển bằng máy bay, xe lửa, ô-tô đến các tỉnh, thành phố trong cả nước.

Báo Nhân Dân hằng tháng ra hằng tháng, mỗi số 48 trang, số lượng phát hành khoảng 130.000 bản/kỳ. Báo Nhân Dân hằng tháng in ở 2 nhà in: Nhà in báo Nhân Dân tại Hà Nội và Công ty in Tạp chí Cộng sản, được vận chuyển bằng máy bay, xe lửa, ô-tô đi các tỉnh, thành phố trong cả nước.

Báo Nhân Dân in tại 8 điểm in (Hà Nội, TP Hồ Chí Minh, Nghệ An, Đà Nẵng, Cần Thơ, Bình Định, Đắc Lắc, Điện Biên), phát hành trên phạm vi toàn quốc và một số lượng nhất định được gửi ra nước ngoài.

Báo Nhân Dân phát hành theo cả hai kênh: Tổng Công ty Bưu chính Việt Nam (VNPT) và hệ thống bán lẻ. Năm 1996 đạt 57,85 triệu tờ. Năm 2007 đạt 82,74 triệu tờ.”

Tờ báo bề thế và tầm vóc (tới) cỡ đó mà giáo sư Nguyễn Ngọc Lan, thuở sinh thời, trong một cuộc phỏng vấn dành cho RFI, dăm biểu là thiên hạ không ai thèm đọc báo Nhân Dân. Họ chỉ dùng nó vào những việc gia dụng khác: “I was reminded of the time when there was a severe shortage of paper across the country. People literally lined up daily to buy the inexpensive Nhan Dan for household uses.” (Robert Templer, *Shadows And Wind*. Penguin Group. New York:1988, 165).

Dùng vô chuyện gì khác thì (dù có bị ra tấn) ổng cũng nhất định không chịu nói.

Người phương Tây thì khác. Họ không có thói quen nói năng úp/mở, hay “bóng và gió” như vậy. Tác giả cuốn sách dẫn thượng, Robert Templer – sau ba năm làm đặc phái viên cho A.F.P. tại Việt Nam, từ 1994 đến 1997 – đã thản nhiên tuyên bố :

“Dân Việt dùng báo Nhân Dân để đi cầu, chứ còn tin tức thì họ nghe từ chương trình phát thanh tiếng Việt của đài BBC, RFI và VOA.” (Vietnamese may have found Nhan Dan useful in the bathroom, but for information they turned to their radios and the Vietnamese language services of BBC, RFI and VOA).

Những ý kiến vừa ghi, tất nhiên, chỉ là cái nhìn phiến diện và chủ quan của những cha nội thuộc loại phản động, hay bá vợ nào đó – kiểu như Nguyễn Ngọc Lan, Robert Templer... mà thôi. Báo Nhân Dân, chắc hẳn, phải có tác dụng và giá trị (đặc biệt) của nó mà “kẻ ngoại đạo” khó lòng nhìn ra được.

Qua BBC, tôi nghe nhà văn Đào Hiếu kể một chuyện vui và (chả hiểu sao) lại nghĩ ngay đến ông Tổng Biên tập của báo Nhân Dân: “Có thằng nhà báo Pháp gặp tao nó hỏi: ‘Việt Nam hiện nay có mấy tờ báo và tạp chí?’ Tao đáp: ‘ Có chừng 700.’ ‘Ồ thế thì báo chí Việt Nam thực là phong phú.’ Tao nói: ‘Coi vậy mà không phải vậy. Vì có 700 tờ báo nhưng chỉ có một ông tổng biên tập.’ Thằng Tây nó cười gần chết.”

Còn “mấy thằng làm báo Việt Nam” thì cũng gần chết (dù không cười) khi phải làm việc với một ông TBT khổng lồ cỡ đó. Tuy có tên là ND nhưng (thiệt ra) đây là tờ báo của Đảng CSVN. Nó có nhiệm vụ chính là định hướng tư tưởng cho đảng viên và chỉ đạo nhận thức cho cả nước. Ngoài ra, nói một cách hoa mỹ, báo ND cũng là “kim chỉ nam” hay “ngọn hải đăng” cho cả ngàn tờ báo khác.”

Phải mở lại những chồng báo cũ – kể từ năm 1951 đến nay, trải qua những đời TBT Trường Chinh, Tố Hữu, Hoàng Tùng ... – mới thấy được hết công dụng của báo Nhân Dân trong công việc xây dựng và phát triển chủ nghĩa xã hội ở... nước ta!

Khi thì báo Nhân Dân cổ động chính sách Cải Cách Ruộng Đất hay Cải Tạo Công Thương Nghiệp, lúc thì hô phong hoán vũ (“thay trời làm mưa,” “ngiên đồng cho nước chảy ra ngoài”) để đẩy mạnh phong trào Hợp Tác Xã Nông Nghiệp ...

Báo Nhân Dân còn đảm nhiệm một vai trò quan trọng khác nữa mà cỡ thường dân như ông Nguyễn Ngọc Lan, hay ngoại nhân như ông Robert Templar, còn lâu mới khám phá ra. Ông Bùi Tín, cựu phó Tổng Biên tập của tờ báo này cho biết: “Đây là một nền báo chí quan liêu, chuyên lên lớp, răn dạy, đe nẹt người đọc.” (Hoa Xuyên Tuyết, 2nd ed. Turpin Press. California: 1994, 42).

Nói tóm lại là răn/đe. Xin đơn cử một thí dụ về thứ ngôn ngữ đanh thép, đe dọa và qui chụp – theo tiêu chí “gấp lửa bỏ tay người” – của báo Nhân Dân đối với những đồng nghiệp (hay đồng chí) lỡ thò chân ra khỏi... lề bên phải :

“Năm 1956, Thụy An, Nguyễn Hữu Đang, Phan Khôi lập thành một nhóm. Tháng 9-1956, dựa vào tiền bạc của những phần tử tư sản phản động, bọn chúng xuất bản tờ báo Nhân Văn... Báo Nhân Văn là tờ báo chính trị phản động. Mục đích của tờ báo này là nhằm kích động quần chúng chống lại chế độ dân chủ nhân dân... Sau khi báo Nhân Văn bị đóng cửa, bọn Nguyễn Hữu Đang và Thụy An vẫn cấu kết chặt chẽ với nhau và tiếp tục hoạt động gián điệp phá hoại.”(Nguồn: Nhân Dân, Hà Nội, 21/01/1960, tr. 1, 6. Lại Nguyên Ân sưu tầm và biên soạn).

Nửa thế kỷ sau, vào ngày 27 tháng 4 năm 2009, trên báo Nhân Dân xuất hiện bài viết “Chung quanh vấn đề khai thác bô – xít ở Tây Nguyên” (của một ông hay bà Xuân Quang nào đó) để cổ vũ cho chủ trương khai thác bauxite ở Tây Nguyên – cũng cùng với cái giọng điệu “ngậm máu phun người” cổ hủ :

“Cần cảnh giác và có thái độ rõ ràng, kiên quyết với những mưu toan chính trị hóa vấn đề của các thế lực thù địch, thiếu thiện chí, muốn chia rẽ nội bộ chúng ta; xuyên tạc sự thật, lợi dụng những tình cảm thiêng liêng trong trái tim, khối óc mỗi người để kích động hòng thực hiện những mưu đồ xấu xa của họ.”

Lập trường của báo Nhân Dân rõ ràng (và hoàn toàn) không thay đổi nhưng thế thời thì đã đổi thay... tự lâu rồi. Cây gậy có tên gọi là báo Nhân Dân của Đảng CSVN, với thời gian, đã trở thành một... cây củi mục! Nó không còn có thể gây sợ hãi hay gây tai hại cho bất cứ ai nữa.

Chuyện “báo hại” tới đây kể như đã (hoàn toàn) chấm dứt nhưng chuyện “báo cô” hay còn gọi là cách sống ký sinh thì ngó bộ còn lâu. Coi :

“Trụ sở chính Bộ Biên tập báo Nhân Dân đóng tại: Nhà số 71, phố Hàng Trống, quận Hoàn Kiếm, Hà Nội. Cơ quan thường trực tại TP Hồ Chí Minh, tại TP Đà Nẵng, tại TP Cần Thơ...”

“Ngày 21-8-1997, Thường vụ Bộ Chính trị T.Ư Đảng CS Việt Nam đã đồng ý cho phép báo Nhân Dân đặt cơ quan thường trú nước ngoài tại Paris (Pháp), Bắc Kinh (Trung Quốc) và Bangkok (Thailand).”

“Báo Nhân Dân in tại 8 điểm in (Hà Nội, TP Hồ Chí Minh, Nghệ An, Đà Nẵng, Cần Thơ, Bình Định, Đắc Lắc, Điện Biên), phát hành trên phạm vi toàn quốc và một số lượng nhất định được gửi ra nước ngoài.”

Sản xuất giấy đề... chùi thì chỉ cần nhà máy in là đủ. Chớ mắc mớ chi phải có trụ sở trung ương, cơ quan thường trực tại những thành phố lớn, và những cơ quan thường trú ở Paris, Bangkok, Bắc Kinh ...? Đã thế, còn khoe rằng báo Nhân Dân có “một số lượng nhất định được gửi ra... nước ngoài” nữa cơ! Nghe mà ớn chề đẹu. Nói sợ ông Lê Quốc Minh (TBT báo Nhân Dân) buồn lòng chớ ngoài những nước bạn bè thân thiết như Cu Ba, Bắc Hàn ra, người dân ở bất cứ một quốc gia khác – kể cả dân Tàu – không ai có đủ can đảm (dám) đụng tay vào tờ báo (thổ tả) này đâu!